

SUPROUTE DOOR DE BINNENSTAD

LEEWARDEN

 STARTPUNT: STADSSTRAND LEEWARDEN, SIXMASTRAAT 17

De Friese hoofdstad heeft mooie en rustige grachten, prachtige historie én kent nauwelijks vaarverkeer. Kortom, ideaal om een rondje te peddelen door Leeuwarden!

STARTPUNT
STADSSTRAND LEEUWARDEN
 Sixmastraat 17

1 Amicitia (Elfstedentocht)	7 Prinsentuin
2 Bierkade (Brol)	8 De inktpot
3 Mata Hari	9 Oldehove
4 Slauerhoff	10 Een gemeentelijk bordeel
5 Bierproer	11 De Waag
6 Stadswerf Leeuwarden	

▶ STARTPUNT: STADSSTRAND LEEUWARDEN, SIXMASTRAAT 17

Vanaf het Stadsstrand Leeuwarden, op loopafstand van het station en op het parkeerterrein van de Leeuwarder Courant, is het mogelijk een SUP-board te huren. Na een korte instructie en wat oefenen op het rustige riviertje de Potmarge, kan koers gezet worden naar de binnenstad die op 200 meter van het Stadsstrand is. De tocht door de binnenstad gaat langs het gebouw waar de start van de eerste 11-steden tocht was, het beeld van Mata Hari, de Bonifatius toren, het Stadswerfje, de Prinsentuin, de Oldehove en het huis waar Titia Bergsma geboren is. Titia staat op veel Japans porselein afgebeeld omdat zij 1 van de eerste westerse vrouwen in Japan was. De route is een kleine 5 kilometer wat prima te doen is voor een eerste keer op de SUP.

SUPPEN is niet moeilijk, de eerste keer staan op een board is het even wennen, maar als de peddel in het water gaat dan wordt dat beter. In het water vallen kan natuurlijk gebeuren als je even niet oplet, maar is in principe niet nodig. Eenmaal op het water krijg je een heel ander beeld van de stad en ben je tegelijk sportief bezig. In de zomer is sportkleding prima om het water op te gaan, in het vroege voorjaar en de herfst kan een wetsuit handig zijn. Bij het Stadsstrand Leeuwarden zijn lockers en kleedkamers aanwezig.

SUPROUTE WATERSTAD LEEUWARDEN

Leeuwarden is onlosmakelijk verbonden met water. Vroeger lag de stad zelfs aan de zee! Ook na het dicht-slibben van de Middellzee bleef het water de belangrijkste levensadder van de stad. Tegenwoordig wordt het water in en rond de binnenstad van Leeuwarden vooral recreatief gebruikt. Den dus ideaal om te verkennen op je SUPboard. Omdat Leeuwarden ook de start en finish van de Elfstedentocht is, vaar je langs 11 verhalen. We starten en eindigen op het Stadsstrand Leeuwarden aan de Sixmastraat 17. Veel plezier!

1 ELFSTEDENTOCHT

Het grote, witte gebouw, dat met een beetje fantasie lijkt op een cruiseschip, staat op de plek waar vroeger Hotel Amicitia stond. Vanuit dit hotel werd in 1909 de allereerste Elfstedentocht georganiseerd! Slechts 9 van de 23 deelnemers haalden de eindstreep. Leeuwarden is nog altijd de start en finish van de Elfstedentocht!

2 BIERKADE (BROL)

Omdat koffie en thee er nog niet waren en het water uit de grachten te smerig was, dronken mensen in de middeleeuwen de hele dag bier. Ook voor bier is water nodig en dus was het bier uit Leeuwarden niet van de beste kwaliteit. Leeuwarders mochten daarom graag bier van buiten de stad drinken. Hier aan de bierkade werd vroeger het bier dat van buiten de stad kwam opgeslagen. Dit werd door speciale bierdragers van de schepen naar de kelders gedragen. Op de Brol (de brug achter je) hadden ze een speciaal huisje en moesten ze tevens toezien op de schandpaal die op de brug stond.

3 MATA HARI

Boven op de korfmakerspijp staat danseres Mata Hari schuin tegenover haar geboortehuis te dansen. Ze werd hier in 1876 geboren als Margaretha Geertruida Zelle. Vanaf 1905 maakte ze carrière als exotisch danseres Mata Hari, Maleis voor Oog van de dageraad ofwel zon. In 1917 werd ze in Parijs door de Fransen gefusilleerd op de verdenkingen van dubbelspionage!

4 SLAUERHOFF

De volgende brug heet de Vischmarktpijp. Net voor de brug zie je het geboortehuis van de dichter en romanschrijver Slauerhoff (1898-1936). Hij vaarde de hele wereld rond als scheepsarts maar voelde zich nergens thuis. Slauerhoff was altijd rusteloos. 'Alleen in mijn gedichten kan ik wonen' schreef hij in een van zijn gedichten.

5 BIEROPROER

Leeuwarder bierbrouwers wilden hun eigen bier graag beschermen. Toen de stad in 1435 werd gesticht schreven ze in de stadsrechten dat je 's winters enkel bier mocht drinken dat in Leeuwarden was gebrouwen. Toen twee boeren deze regel in 1487 overtraden, werden ze door de lokale brouwers aangesproken. Dit liep uit de hand en de boeren vluchtten hier naar het Amelandshuis. Het leidde uiteindelijk tot de Bieroproer waarbij een leger van 8000 man de stad plunderde.

6 STADSWERF LEEUWARDEN

Pal naast Café Blauwhuis, de oudste kroeg van Leeuwarden, bevindt zich de Stadswerf Leeuwarden. Dit is sinds de jaren dertig de jachthaven van de wijk de Oldegalileën. Vanaf 1994 is de werf in beheer bij MindUp. Zij begeleiden mensen met een psychische kwetsbaarheid. Op de werf worden door zo'n 25 mensen schepen gerestaureerd, opgeknapt en onderhouden. Als je nieuwsgierig bent, mag je door de week altijd even aanleggen en komen kijken.

7 PRINSENTUIN

Rechts lagen vroeger de verdedigingswallen die de stad in de tachtigjarige oorlog moesten beschermen. Toen de tachtigjarige oorlog voorbij was (1648), liet stadhouder Willem Frederik er een lusthof aanleggen. Lang heeft hij er niet van kunnen genieten want in 1664 schoot hij zichzelf in zijn nek toen hij zijn pistool aan het schoonmaken was. In 1819 schonk koning Willem I het park aan de bevolking van Leeuwarden die er sindsdien nog altijd van geniet. Naast een openbaar park is Prinsentuin ook een van de mooiste jachthavens van Nederland.

8 DE INKTPOT

In deze bocht lag vroeger een openbaar zwembad die ook wel de inktpot werd genoemd, omdat het water zo vies was dat je er zwart uitkwam.

9 OLDEHOVE

Scheef, krom en 1,99m uit het lood. De Oldehove toren is een grote mislukking, want het had een van de hoogste kerktorens van Nederland moeten worden. De toren werd gebouwd op de helling van de oude terp, waardoor het al tijdens de bouw mis ging. Maar elke Leeuwarder houdt van de Oldehove.

10 EEN GEMEENTELIJK BORDEEL

Langs het schavernek was het lange tijd een komen en gaan van trekschuiten. Reizigers verbleven er in herbergen en genoten in de horeca. Ook waren er vele militairen in Leeuwarden gekwartierd. Het was een goede voedingsbodemp voor prostitutie. Eind negentiende eeuw had Leeuwarden de eer de stad te zijn die na Rotterdam de grootste hoerendichtheid zou hebben. Om dit wat te reguleren liet de gemeente hier in 1892 een bordeel bouwen.

11 DE WAAG

Toen er nog geen snelwegen en vrachtauto's waren ging het vervoer in Nederland over water. Handelaren die hun koopwaar in Leeuwarden wilden verkopen moest eerst langs de waag om hun koopwaar te laten wegen. Hierdoor kon de stad wat belasting innen, wist de klant dat zijn producten eerlijk waren gewogen en kreeg de stad de reputatie van een eerlijke markt.

WC'S

In Leeuwarden zijn twee openbare wc's. Om toegang te krijgen heb je een jachthavenbetaalkaart nodig. Deze kan je bij de wc's kopen. In geval van nood kan je ook de horeca-ondernemers aan de Kelders, de Nieuwestad of in de Prinsentuin vriendelijk vragen om in ruil voor 0,50 cent hun wc te mogen gebruiken.

BRUG OF PIJP?

Veel bruggen in Leeuwarden heten pijp. Dit is een halfronde, meestal gemetselde, brug. Dus pas op voor je hoofd!